

ביאור חדש בדברי הרמב"ם בדין אין בגידין נותן טעם

הרמב"ם בפ"ח הל' מאכ"א ה"ו פוסק: "האוכל גיד הנשה של נבילה או של טריפה או של עולה חייב שתיים מתוך שנכלל באיסור שאר גופה שהיה מותר נכלל גם הגיד ונוסף עליו איסור אחר".

הנה בחולין קא. שנינו: אמר רב יהודה אמר רב האוכל גיד הנשה של נבילה, ר"מ מחייב שתיים, וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת, ומודים חכמים לר"מ באוכל גיד הנשה של עולה ושל שור הנסקל שחייב שתיים, ומאן האי תנא דבאיסור כולל איסור חל על איסור לית לי, איסור כולל באיסור חמור אית לי, אמר רבא ר' יוסי הגלילי וכו'. ומבואר שמחלקותם היא שר"מ אית לי איסור כולל וחכמים ס"ל דאין איסור חל על איסור אף בכולל, רק באיסור חמור ולכן עולה ושור הנסקל שאסורים בהנאה הוי איסור חמור וחל על איסור גיד הנשה. וקשה על הרמב"ם שפסק בפט"ו הל' מאכ"א הט"ז שאין בגידין נותן טעם א"כ למה פסק דחייב משום נבילה. עיי' תוס' חולין פט: ד"ה איסור שכתבו שר"מ ס"ל דיש בגידין נותן טעם מדמחייב משום נבילה.

והכסף משנה בפ"ח הל' מאכ"א ה"ו מביא קושית תשובת הרשב"א "הא בגמ' חולין פט: מוכח דלמ"ד אין בגידין נותן טעם אין איסור מוקדשין נוהג בו א"כ למה פסק הרמב"ם בעולה שחייב שתיים, דמאן דחייב שתיים ע"כ אית לי יש בגידין נותן טעם, וקשי' דידיה אדידיה גם איני ידע דרכו בזה".

והגאון בעל חזון איש על הרמב"ם מקשה עוד דהא הרמב"ם בפ"ו מהל' מעה"ק ה"ד פוסק שמסיר גיד הנשה בראש המזבח ומשליכו על גבי הדשן שבאמצע המזבח א"כ אין בו משום כליל תהיה לא תאכל, א"כ למה כתב הרמב"ם בגיה"ג של עולה שחייב על אכילתו.

ובאמת יש לי עוד תמיהה עצומה בלשונו של הרמב"ם שנקט גיד

הנשה של עולה דוקא. הלא בחולין פט: כתוב במשנה שגיה"נ נוהג בכל המוקדשין ולמה מדייק הרמב"ם דוקא גיה"נ של עולה.

עוד יש לתמוה על הרמב"ם הלא בחולין (שם) אמרו דמודים חכמים לר"מ בגיד הנשה של עולה ושל שור הנסקל שחייב שתיים ולמה השמיט הרמב"ם שור הנסקל ומ"ש עולה משור הנסקל.

עוד מקשים על הרמב"ם בפ"ח הל' מאכ"א הי"ד פוסק שגיד הנשה מותר בהנאה והוא הלא פוסק דאין בגידין נותן טעם ובפסחים כב. מבואר דלמ"ד אין בגידין נותן טעם ס"ל דגיד הנשה אסור בהנאה דשם פרכינן לר' אבוהו דאמר כל מקום שנאמר לא תאכל וכו' אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע, עד שיפרט לך הכתוב כדרך שפרט בנבילה לגר אשר בשעריך תתונה ואכלה וכו' והרי גיד הנשה דרחמנא אמר על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה ותנן שולח אדם ירך לנכרי וג"ה בתוכו, אלמא מותר בהנאה, ומשני קסבר ר' אבוהו כשהותרה נבילה היא וחלבה וגידה הותרה, ופריך הניחא למ"ד יש בגידין נותן טעם, אלא למ"ד אין בגידין נותן טעם מאי איכא למימר, ומשני מאן שמעת לי' לאמר אין בגידין נותן טעם ר' שמעון דתניא ר"ש וכו' הכי נמי דאסור בהנאה.

הרי מבואר דלמ"ד אין בגידין נותן טעם ס"ל דגיה"נ אסור בהנאה ולא שייך למימר שהותרה בכלל נבילה א"כ הרמב"ם דפוסק בפט"ו הל' מאכ"א הט"ו כרבי אבוהו שכ"מ שנאמר בתורה לא יאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע והוא גם פוסק אין בגידין נותן טעם א"כ למה פסק שגיד הנשה מותר בהנאה. (ראה תוס' חולין פט: ד"ה והלכתא אין בגידין נותן טעם).

ע"י במגיד וכסף משנה שהביאו בשם הרא"ש (פרק גיד הנשה סימן יז) שכבר הקשו חכמי לונגיל קושי' זאת על הרמב"ם ושניהם מביאים תירוץ בשם הרמב"ן שלמסקנת הגמ' פסחים כג: גיד הנשה מותר בהנאה אף למ"ד אין בגידין נותן טעם, דקי"ל כאיבעית אימא שם, שסובר שלר' יוסי הגלילי אע"ג דס"ל כשהותרה נבילה חלבה וגידה לא הותרה אפ"ה גיה"נ מותר בהנאה, משום דמייתי לה בק"ו מחלב, ומה חלב שעונש כרת מותר בהנאה גיד שאינו עונש כרת לא כ"ש, וסוגין בפרק כל שעה דתולה איסור הנאה בגיד אם יש בו נותן טעם אתיא כשינויא קמא דלריה"ג אסור בהנאה (ע"י

(1) ע"י היטב לשון הרמב"ם פ"ח הל' מאכ"א הט"ו שכתב שגיה"נ מותר בהנאה מפי הקבלה, וע"י כסף משנה פ"א הל' אישות ה"ו שקבלה נופל על דבר מקובל מפי מרע"ה, או גלמד מי"ג מדות.

באור חדש שם שמקשה קושי' עצומה על הרמב"ן והשווה עם תוס' שם ד"ה ומה חלב).

ועי' באור שמח שם שאומר: «הנראה לי בהך דפליגי רבנן ורבי בריש פרק ג"ה אם מעלין גיד הנשה על גבי המזבח במחובר או לא, דלמאן דאמר לא אישתראי ג"ה במחובר לגבוה, א"כ ליכא למילף בק"ו מחלב ודם שכן נאכלין למזבח, ולכן מותרין לגבוה ושרינן בהנאה לישראל דהסברא נותנת דמידי דמכפר ומתיר שיריים לאכילה בקדשים אינו דין שיהא חל עליו איסור הנאה מצד חלב, אבל גיד דאינו נאכל למזבח אין ה"נ דאסר בהנאה ולכן אמר דלמ"ד דגיה"נ נאכל למזבח כרבי, אין ה"נ דמייתי לה בק"ו מחלב דשרי בהנאה גיד לא כ"ש. ולפי"ו רבינו דפסק בהל' מעשה"ק דגיה"נ של עולה זולצו לתפוח וא"כ לא מצינן למילף מקו"ח דמותר בהנאה והדרא קושי' לדוכתא».

ועי' בלח"מ שמקשה שהרמב"ם סותר את עצמו דהלא פסק כרבי דגיה"נ נאכל למזבח דפסק כסתם משנה דזבחים (פה:;) דעצמות וגידין פירשו לא יעלו ואם עלו ירדו וא"כ קרא דזהקטיר הכל המזבחה למחוברין דהיתרא לא צריך קרא מידי דהוי ארישי של עולה וכי צריך קרא לגיד הנשה וזהו כרבי, ואיהו פסק כרב הונא דחולצו לתפוח, ומזכא שטרא לבי תרי ונשאר בצע"ג.

ואולי אפשר לומר דרב הונא ס"ל דאף לרבי אסור מחוברין דאיסורא, והריבוי אתי למחוברין דהיתרא, ולא חייש להך פירכא דמידי דהוה אראשה של עולה, די"ל דהתם שאני דמצותו בכך כדכתיב ואת הראש (ויקרא א), משא"כ שאר מחוברין, להכי צריך רבוי, אבל מחוברין דאיסורא אסור מחמת משקה ישראל ולכן פסק כרבי בזמן שאינו מחוברין אם עלו ירדו כסתם משנה זבחים שם ופסק גם כר"ה דס"ל דאף לרבי אסור מחוברין דאיסורא. (עי' היטב חולין צ:).

ועי' בשער המלך שם שכתב לתרץ את דברי הרמב"ם הנ"ל שפסק דגיה"נ מותר בהנאה אף אם אין בגידין נותן טעם נגד דברי הגמ' פסחים, דהגמ' קאמר שם רק לר"ש דלית לי' איסור כולל, וא"כ לדידי' אינו חל איסור נבילה על איסור גיד, וכשהותרה נבילה לא הותרה גיד, משא"כ לדידן דחל איסור נבילה על איסור גיד כדאיתא בחולין הנ"ל, או גידה נמי הותרה אף אם אין בגידין נותן טעם. והדברים תמהים מאד דלמה צריך הגמ' לומר דלהכי ר"ש גיה"נ אסור בהנאה משום דס"ל אין בגידין נותן טעם, הא אף

אם יש בגידין נותן טעם ג"כ יהיה אסור בהנאה אליבא דר"ש משום דלית ליה איסור כולל. וע"כ צריכים לומר דמה שגיד אסור אם אין בנותן טעם הוא משום דאינו בכלל היתר נבילה ולא משום אין איסור חל על איסור.

הנה הגאון האור שמח מבאר את דברי הרמב"ם הנ"ל במה שפסק האוכל גיה"נ של נבילה או של טריפה שחייב שתיים באופן זה: "הא דמחייב גם על איסור נבילה, נראה לדעתי משום דכיון דרחמנא חייביה על אכילתו משום אכילת גיד הנשה, איסורו חושבו לאכילה ולכן חייב גם על איסור נבילה משום דכיון דחשוב אכילה לזה חשיב אכילה לאיסור אחריני וכיו"ב אמרו בבכורות (י') דפטר חמור מטמא טומאת אוכלין אע"ג דלא חשיב עליה דאיסורו חושבו, לכן גם הכא איסור דרחמנא רמיא עליה משום אוכל גיד וחשביה לאכילה מיחשב אכילה גם לאיסור נבילה וכו'. והנה למאי דהוי בעי הגמ' שם למימר דזה הוי פלוגתא חדשה בין ר"ש לרבנן במידי דלא חשב עלה אם איסורו חושבו, נראה דר"ש לטעמיה דטובר כל שהוא למלקות וכתבו בתוספות פ"ג דשבועות (כג) דאף שלא כדרך הנאתן אסור לדידיה א"כ שלא כד"א לוקה ואין ראיה מזה דחשבה רחמנא לאכילה כיון דלא בעי לחיובו אכילה. ובוזה הוי מצינא לפרש הגמ' דפרק כל שעה דאמר כשהותרה נבילה היא וחלבה וגידה הותרה וכו' ופריך לר"ש דאמר אין בגידין בנו"ט מאי איכא למימר, דפירושו, דכיון לר"ש פטור מאיסור נבילה ולדידיה דקרא לא תאכלו כל נבילה, ליכא בגיד דליכא עליו איסור נבילה וא"כ אינו בכלל היתר זה וזה דוקא לר"ש, אבל לרבנן דמחייבי משום נבילה על גיד הנשה הוי בכלל ההיתר לגר תתננה ואכלה וכו' ולכן פסק רבינו דג"ה מותר בהנאה אע"ג דסבד אין בגידין בנו"ט. (ועיין בשער המלך שם שזן באריכות בדין אחשביה).

אולם עצם סברת הגאון האור שמח דהא דחייב בגיה"נ של נבלה או של טריפה משום דאחשבה רחמנא גבי איסור גיד, איסורו חושבו לאכילה ולכן חייב גם על איסור נבילה, סברא זאת עוד צריכה בירור.

דהנה יש לחקור אם איסור נבילה הוא דין בבשר או לאו דוקא בשר דהרי לא כתיב לא תאכל בשר נבילה אלא כתוב לא תאכלו כל נבילה א"כ אפשר לומר דכל דבר הנאכל שראוי לגר אסור משום נבילה אף שאינו בשר.

ובאמת היא מחלוקת הראשונים בזה. הנה רש"י בפסחים כב. ד"ה הניחא למ"ד יש בגידין אומר: "טעם בשר הרי הוא בכלל נבילה אלא

למ"ד אין בגידין, דאיסור נותן טעם בשר אם יתבשלו עם הבשר אלמא לאו טעם בשר אית בהו ולא נבילה מיקרי אלא כעצמות דהן עץ בעלמא ולא אישתרי בכלל נבילה, ועץ הוא והתורה חייבה עליו מאי איכא למימר". מכאן שרש"י סובר דאיסור נבילה הוא רק בבשר נבילה.

אבל המעין ברבינו חננאל שם יראה שסובר דאיסור נבילה הוא לאו דוקא בבשר, וז"ל: "ושנינן קסבר ר' אבוהו כשהותרה נבילה היא וחלבה וגידה הותרה כי הנבילה כמות שהיא בחלבה וגידה הותרה למכר לנכרי. ואקשינן אינו שהגידין הותרו בנבילה והא תתננה ואכלה כתיב, לא הותר אלא מידי דבר אכילה, וגידין לאו בני אכילה נינהו למ"ד אין בגידין נותן טעם". הרי מוכח שהר"ח מפרש שאיסור נבילה לא תלוי בבשר אלא בראוי לאכילה.

ולפי"ז הסברא של אחשביה שייך רק אם נאמר שאיסור נבילה אינו תלוי בבשר אלא בכל דבר הנאכל שראוי לגר אסור משום אכילת נבילה, ולכן שייך לומר בגיה"נ דכיון דאחשביה לאכילה לדין גיד הגשה מגזירת הכתוב, אחשביה גם לחיוב נבילה שיהיה אכילה, דאיך נאמר דלענין גיד הוי אכילה, ולענין נבילה לא הוי אכילה, והוי שני הפכים בנושא אחד לכן שייך אחשביה וחייב גם משום נבילה.

אבל אם נאמר שלחיוב איסור נבילה בעינן בשר א"כ מה שייך לומר דכיון דאחשביה כבשר לענין גיה"נ כן אחשביה גם לענין נבילה, דשם בגיה"נ גוה"כ היא דרחמנא חייביה אע"פ שעץ הוא כלשון הגמ' חולין (צ"ב) עולא אמר עץ הוא והתורה חייביה עליו, א"כ רק לחיוב גיה"נ חדשה התורה שחייב אע"ג שעץ הוא, אבל לא אחשביה שיהיה כבשר, א"כ לחיוב נבילה בעינן שיהיה ע"ז דין בשר ואם אין בגידין נותן טעם לא מיקרי בשר.

ולפי"ז צריכים לומר ששיטת הרמב"ם היא כרבינו חננאל דאיסור נבילה הוא לאו דוקא בבשר א"כ אף שאין בגידין נותן טעם שייך סברתו של האור שמח דכיון דאיסורו חושבו הוי לוי דין אוכל אפילו לגבי נבילה ולכן פוסק הרמב"ם שהאוכל גיה"נ של נבילה וטרפה חייב שתיים משום איסור גיד ומשום איסור נבילה.

ולפי"ז אתי שפיר דברי הרמב"ם בפ"ח הל' מאכ"א ה"ה שכתב "האוכל גיה"נ מבהמה וחיה הטמאים פטור לפי שאינו נוהג בטמאה אלא בבהמה שכולה מותרת, ואינו כאוכל משאר גופה שאין הגידין מכלל הבשר

כמו שבארנו. משום בבהמה טמאה כתוב "מבשרם לא תאכלו", ולכן האוכל גיה"נ של בהמה טמאה אינו עובר, דגידין לאו בכלל בשר, אבל האוכל גיה"נ של נבילה חייב משום נבילה דהא לא כתיב לא תאכלו בשר נבילה ושייך סברה דאחשביה. (עי' בדגל ראובן חלק שלישי סימן ל"ד למו"ר מרן אבי הגאון זצקלה"ה שכתב תשובה ארוכה אלי בענין זה).

ולפי"ז אתי שפיר מה שהשמיט הרמב"ם שור הנסקל משום בשור הנסקל כתיב "לא יאכל את בשרו" א"כ הלאו של אכילת בשר בשור הנסקל הוא דוקא בבשר וגיה"נ לאו בשר מיקרי. והא דאמרו בגמ' חולין הנ"ל שמודים חכמים לר"מ בגיה"נ של שור הנסקל דחייב שתיים הוא למ"ד יש בגידין נותן טעם והוה ל"י בשר לכן חייב שתיים, אבל הרמב"ם פוסק אין בגידין נותן טעם ולא הוי גיה"נ בכלל בשר ולכן השמיט הרמב"ם שור הנסקל. (ולקמן נבאר בתירוץ יותר נכון על השמטת הרמב"ם של שור הנסקל).

ומה שכתב הרמב"ם האוכל גיה"נ של טריפה שחייב שתיים ובטריפה הלא כתוב "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו", כבר כתב הגאון החתם סופר בחידושיו על פסחים דבשר לא קאי על לא תאכלה אלא על בשדה, דילפינן בשר בשדה היינו שיצא חוץ למחיצתו, או חתך בשר מן החי. (עי' חולין קב: ורש"י ותוס' שם ד"ה ובשר בשדה טריפה זה בשר מן החי). והוה כאילו כתוב בשר בשדה לא תאכלו, טרפה לא תאכלו, ולכן שפיר פוסק הרמב"ם דהאוכל גיה"נ של טריפה חייב שתיים ושייך סברת אחשביה אפילו לגבי טריפה.

ועדיין לא תרצנו למה פוסק הרמב"ם שהאוכל גיה"נ של עולה שחייב שתיים הלא בריש פרק ג"ה איתא שאם אין בגידין נותן טעם איסור גיד איכא ואיסור מוקדשין ליכא.

לכן נ"ל ליישב את דברי הרמב"ם בדרך חדשה.

הנה הרמב"ם בפ"א מהל' מעשה הקרבנות ה"א כותב: "כל האוכל כזית מבשר העולה בין לפני זריקת דמה בין לאחר זריקת דמה לוקה שנאמר לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך תירושך ויצהרך וגו' וכל נדריך אשר תדור, מפי השמועה למדו שזו אזהרה לאוכל בשר העולה". ובהלכה ג' אומר: "וכן האוכל כזית מכל האימורין בין לפני זריקה בין לאחר זריקה, בין כהן ובין ישראל לוקה שהאימורין כליל למזבח ככל העולה והרי נאמר במנחת כהנים כליל תהיה לא תאכל כל שהוא כליל למזבח אכילתו בלא תעשה ולוקין עליו בכזית".

והלחם משנה מקשה קושי' עצומה על הרמב"ם למה לא כתב הרמב"ם באוכל כזית מבשר עולה דלוקה שתיים חדא משום לא תוכל לאכול בשעריך וחדא משום כליל תהיה לא תאכל דהא בגמ' מכות (יז) הקשו לרבא גבי זר שאכל עולה ולילקי נמי כאידך דרבי אלעזר דתניא רבי אלעזר אומר כל שהוא בכליל תהיה ליתן לא תעשה על אכילתו ומשני אין הכי נמי. א"כ עולה שהוא כליל למזבח למה לא חייב מלקות על אכילתו משום לאו של כליל ומ"ש עולה מבשר אימורין. ונשאר בצ"ע.

לכן נ"ל לומר שהטעם שהרמב"ם אינו מונה הלאו של כליל תהיה לא תאכל בבשר עולה, משום שרוצה לכלול בזה גם איסור גיד הנשה והלאו של כליל הוא דוקא בדבר שראוי למזבח או לכהנים כמו שפסק שם בהלכה ח' "זר שאכל כזית מבשר קדשי קדשים בעזרה אחר זריקת דמים לוקה שנאמר ואכלו אותם אשר כופר בהם וגו' וזר לא יאכל וגו' במקום שהכהן אוכל ובעת שראוי לאכול אם אכלו שם הזר לוקה, אבל אם אכל הזר בשר קדשי קדשים בחוץ לוקה משום אוכל בחוץ לא משום זר שאכל קודש שהרי אינם ראויים שם לכהנים, וכן אם אכלן בעזרה קודם זריקה לוקה משום אוכל קודם זריקה בלבד לא משום זרות".

ולפי"ז אתי שפיר קושית הלחם משנה שמקשה למה לא מזכיר הרמב"ם שכל האוכל כזית מבשר העולה לוקה גם משום כליל תהיה לא תאכל משום דהרמב"ם רוצה לכלול גם איסור גיד זכיון שגיה"נ אינו עומד להקריב למזבח מכיון שפוסק כרב הונא דגיד הנשה חולצו לתפוח (פ"ו הל' מעשה"ק ה"ד) ולכן אין בו לאו דכליל משום שהלאו דכליל הוא רק בדבר שראוי למזבח וכמו בלאו של זר לא יאכל קודש פוסק הרמב"ם שאינו לוקה במקום שאינם ראויים לכהנים, כך אין הלאו דכליל במקום שאין אכילת מזבח כי אכילת מזבח ואכילת כהנים אחד הוא ולכן פוסק הרמב"ם שכל האוכל כזית מבשר העולה בין כהן ובין ישראל אינו לוקה משום לאו דכליל כמו שפסק באימורין, משום באימורין בין כהן ובין ישראל לוקה שהאימורין כליל למזבח והרי נאמר במנחת כהנים כליל תהיה לא תאכל, וכל שהוא כליל למזבח, אכילתו בלא תעשה ולוקין עליו בכזית, אבל בבשר עולה מחדש הרמב"ם שלוקה רק משום לא תוכל לאכול בשעריך משום זכיון דכולל גם איסור גיה"נ וגיה"נ אינו עומד להקטרה אין בו איסור כליל ויש בו רק לאו לא תוכל לאכול בשעריך שזו אזהרה מיוחדת לבשר עולה ולפי"ז אפשר לומר שכיון שהרמב"ם רוצה לכלול בבשר עולה האיסור גיד לכן אפילו אין בגידין נותן טעם ג"כ יהא חייב דסו"ס הוא אוכל את הגיד ויש

אזהרה מיוחדת לבשר עולה שחייב מקרא דלא תוכל לאכל בשעריך, ושפיר פוסק הרמב"ם האוכל גיה"נ של עולה חייב שתיים אחת משום גיד ואחת משום עולה שזו אזהרה מיוחדת לבשר עולה שחייב אפילו באין בגידין נותן טעם. (עי' תוס' מנחות עד. ד"ה לאו דורות ותוס' שבועות כד: ד"ה והרי אשם).

והא דאמר בחולין פט: שאם אין בגידין נותן טעם איסור גיד איכא ואיסור מוקדשין ליכא, מיירי בכל המוקדשין ולא בעולה ולוקה רק משום הנאה דהקדש ולכן שפיר אמרינן שם שאם אין בגידין נותן טעם אינו חייב על לאו דמעילה משום שאינו נהנה מן ההקדש.

ובזה מתורצת קושית הגאון חזון איש שמקשה על הרמב"ם למה חייב על אכילתו בגיה"נ של עולה דהא כיון שאינו עומד להקטרה דחולצו בראש המזבח וא"כ אין בו משום כליל. אבל לפי דברינו אתי שפיר דאעפ"י שאין בו איסור כליל משום שאינו ראוי למזבח וכל שאינו ראוי למזבח אין לוקין עליו, אבל בעולה חידש הרמב"ם שיש כאן איסור חדש משום לא תוכל לאכול בשעריך שזו אזהרה מיוחדת לבשר עולה ואפילו שאין בגידין נותן טעם בכ"ז לוקה משום גיד דסו"ס הוא אוכל את הגיד וזוהי אזהרה מיוחדת לבשר עולה שהרמב"ם כולל גם גיה"נ וחייב מקרא דלא תוכל לאכל בשעריך. ומדוקדק לשון הרמב"ם שאומר גיה"נ של עולה דוקא ולא בכל המוקדשין.

ולפי"ז אתי שפיר למה השמיט הרמב"ם שור הנסקל משום רק בעולה חידש הרמב"ם שלוקה אפילו אם אין בגידין נותן טעם דיש אזהרה מיוחדת מקרא דלא תוכל לאכול בשעריך, ושפיר פוסק הרמב"ם האוכל גיה"נ של "עולה" חייב שתיים אחד משום גיד ואחד משום עולה אפילו אם אין בגידין נותן טעם.

ובזה אפשר ליישב דברי רש"י בחולין שם ד"ה יש בגידין נותן טעם וז"ל: ואשמעינן האי תנא דהאוכל גיד הנשה של מוקדשין לוקה שתיים אחת משום גיד ואחת משום מוקדשין שיש בו טעם ונהגה מן המוקדשין". ומדוע אינו חייב שלש מלקות בעולה משום לאו כליל תהיה לא תאכל, שכל שהיא כליל למזבח אכילתו בל"ת ולוקין עליו בכזית, משום דלאו של אכילת בשר עולה ליכא רק בדבר שראוי למזבח ולכן בגיה"נ שאינו עומד להקריב למזבח משום דחולצו לתפוח אין בו רק לאו דמעילה דאיכא גם בדשן כמ"ש הרמב"ם בפ"ג דמעילה, ולכן נקט רש"י דבאכילת גיה"נ של מוקדשין

בעולה יש רק לאו דנהנה מן המוקדשין, ולא לאו דאכילת בשר קודש, ולכן לוקה רק שתיים בגיה"נ של עולה, אבל הרמב"ם פוסק שיש איסור חדש בעולה משום לאו לא תוכל לאכול בשעריך, לכן אם יש בגידין נותן טעם היה חייב שלש מלקות אך כיון שפוסק אין בגידין נותן טעם לוקה רק שתיים אחת משום גיד דסו"ס הוא אוכל את הגיד, ואחת משום עולה מקרא דלא תוכל לאכול בשעריך שזו אזהרה מיוחדת לבשר עולה, והגמ' בחולין מיירי בכל מוקדשין ולא בעולה ולוקה רק משום הנאה מההקדש ולכן אם אין בגידין נותן טעם שפיר אמרינן שם איסור גיד איכא ואיסור מוקדשין ליכא.

ואם יבא אדם שיקשה מדברי הרמב"ם בפ"א הל' מעילה ה"ג שאומר "שאזהרה של מעילה מזה שנאמר לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' ונדריך מפי השמועה למדו שזו אזהרה לאוכל מבשר עולה הואיל וכולו לשם כו' אם נהנה בהן שוה פרוטה לוקה, א"כ מוכח שהלאו דלא תוכל לאכול בשעריך הוא גם על איסור מעילה". (ולא כפירש"י בכ"מ דאזהרת מעילה הוא מקרא וכל זר לא יאכל קודש. ע"י רש"י פסחים לג. ד"ה חכ"א סנהדרין פד. ד"ה בו. מכות יג. ד"ה הקדש).

ע"י במשנה למלך שם שמקשה על הרמב"ם שפוסק שאזהרה של מעילה הוא מלא תוכל לאכול בשעריך הלא סתם אכילה בכזית וכיון דמקרא דלא תוכל נפיק, מלקות של שיעור זה של שוה פרוטה מנ"ל. ע"ש שהאריך הרבה בזה.

אבל לאמתו של דבר הוא שהלאו דמעילה אעפ"י שאזהרה שלו הוא מלא תוכל לאכול בשעריך מ"מ כיון דבעונש כתיב תמעול מעל סתם, והוא נהנה באיזה אופן שהוא, אמרינן דגם אזהרתו דמוזהר על אכילתו מתייחס להנאה, ובעינן שוה פרוטה ולא כזית. וכן תראה מתוך הנקודה הנפלאה בפיה"מ לרמב"ם בכריתות (יג) על המשנה דיש אוכל אכילה אחת שמחלק שם בין איסור הנאה של בשר בחלב לבין איסור הנאה של מעילה בקדשים.

